

Μερκούριος Αυτζής: «Φλω και Τιμολέων: Το κάλεσμα της φώκιας»

Τασούλα Τσιλιμένη

Δημοσιεύτηκε 22 Ιουνίου 2018

Ο Μερκούρης Αυτζής είναι γνωστός συγγραφέας, που κυρίως ασχολείται με το παιδικό/εφηβικό μυθιστόρημα. Το νέο του βιβλίο, με τίτλο *Φλω και Τιμολέων: Το κάλεσμα της φώκιας*, ανήκει επίσης σε αυτό το λογοτεχνικό είδος και εν συντομία η ιστορία έχει ως εξής:

Η Φλω, ένα δωδεκάχρονο κορίτσι, περνά τις διακοπές της στη Φούρκα Χαλκιδικής μαζί με τον πατέρα της, τον γιατρό Πέτρο Καλομοίρη, και τον Έρικ, τον ξάδερφό της, που είναι μικρότερός της. Μια μέρα, αναπάντεχα, θα βρεθεί μπροστά τους ένα τραυματισμένο φωκάκι που θα το βαφτίσουν Τιμολέων και για χατίρι του θα ταξιδέψουν στην Αλόνησο, όπου θα το περιθάψουν και θα το βοηθήσουν να εγκλιματιστεί στο φυσικό του περιβάλλον. Γύρω από αυτούς τους χαρακτήρες περιστρέφονται πολλά άλλα πρόσωπα που αναδεικνύουν τους πρωταγωνιστές και εξυπηρετούν την πλοκή της ιστορίας. Στην Αλόνησο θα ζήσουν μια περιπέτεια με... σύγχρονους πειρατές, κακοποιούς που εποφθαλμιούν θησαυρούς που βρίσκονται στον βυθό της θάλασσας και τις φώκιες. Εκεί ανάμεσά τους ο Έρικ θα συναντήσει τον Γερμανό πατέρα του, που τους είχε εγκαταλείψει και ο οποίος, όπως όλα δείχνουν, σχετίζεται με τη σπείρα των

«πειρατών»/κακοποιών. Δυνατό σημείο και ανατροπή στην ιστορία είναι το κεφάλαιο που αφορά στον ρόλο του πατέρα του Έρικ...

Το μυθιστόρημα του Αυτζή είναι ένα σύνολο ζωής και ανήκει στο κοινωνικό μυθιστόρημα, αλλά και σε αυτό της περιπέτειας. Στη συνέχεια, θα επισημάνω κάποια στοιχεία που θεωρώ ότι αποδεικνύουν τη σημαντικότητά του.

Ο αφηγητής: ο συγγραφέας επιλέγει την πρωτοπρόσωπη αφήγηση να πει την ιστορία του, όμως με εναλλαγές προσώπων. Είναι γνωστό από τη θεωρία της λογοτεχνίας ότι η πρωτοπρόσωπη αφήγηση έχει έναν πιο άμεσο χαρακτήρα. Ο αφηγητής/πρωταγωνιστής εξιστορεί ο ίδιος τα γεγονότα, κάτω από τη δική του οπτική, μιλάει άμεσα στον αναγνώστη και έτσι δημιουργείται ένα κλίμα οικειότητας μεταξύ αφηγητή και αναγνώστη. Ο αφηγητής γίνεται πιο πιστευτός και όλα μοιάζουν πιο αληθοφανή. Η Φλω λοιπόν είναι αυτή που ξεκινά να αφηγείται τα γεγονότα και κατόπιν δίνει τη σκυτάλη στον Έρικ. Η σχέση της Φλω με τον Έρικ δεν είναι και η καλύτερη και η Φλω άλλο δεν κάνει παρά να τον υποβιβάζει και να αμφισβητεί όσα εκείνος λέει. Η αλλαγή της οπτικής της αφήγησης θα δώσει την ευκαιρία στον αναγνώστη να διαπιστώσει ότι όλα έχουν δυο όψεις και ότι καθένας αξιολογεί και ερμηνεύει τα γεγονότα διαφορετικά. Θεωρώ ευρηματική αυτή την επιλογή του συγγραφέα για την εναλλαγή της οπτικής του αφηγητή, καθώς ο αναγνώστης αποκτά και μια άλλη άποψη πιο διευρυμένη, που θα τον βοηθήσει να πάρει θέση στα γεγονότα, στις συμπεριφορές και να διαπιστώσει ότι τίποτα δεν είναι όπως φαίνεται, έτσι αναπτύσσει την κριτική του σκέψη, καθώς η λογοτεχνία μέσω της αισθητικής απόλαυσης μας μαθαίνει να διαχειριζόμαστε τον εγωκεντρισμό μας, να ακούμε, να στεκόμαστε με επιφυλακτικότητα στις εύκολες και γρήγορες εκτιμήσεις και να αποδεχόμαστε και τις απόψεις του άλλου.

Ένας αφηγηματικός πλούτος είναι το μυθιστόρημα του Αυτζή, που με τη συγγραφική του ευρηματικότητα όχι απλώς θα κεντρίσει το ενδιαφέρον των παιδιών, αλλά θα το κρατήσει αμείωτο ως την τελευταία σελίδα.

Η καλή λογοτεχνία, εκτός των άλλων, συχνά διευρύνει και τον ορίζοντα των γνώσεων των αναγνωστών, είτε είναι παιδιά είτε ενήλικες. Στο βιβλίο, ο αναγνώστης θα δεχτεί πλήθος πληροφοριών που αφορούν στη φώκια Μονάχους Μονάχους και το περιβάλλον της, τη σημασία του

εθελοντισμού κ.ά., και που με επιτυχία και φυσικότητα ο συγγραφέας ενσωματώνει στο μυθιστόρημα.

Η γλώσσα είναι απλή, κατανοητή και σύστοιχη με τον κάθε χαρακτήρα, ώστε να αποκαλύπτεται, να γίνεται αναγνωρίσιμος και πιστευτός με τις πράξεις αλλά και με τα λόγια του.

Ο συγγραφέας, με ρεαλιστικό τρόπο, σκιαγραφεί μεταξύ άλλων και τις δομές της κοινωνίας και δεν διστάζει να «καταγγείλει» τους θεσμούς και τα όργανα εξουσίας (σελ.125). Δεν δίνει μονοδιάστατα τα θέματά του, έτσι όταν θα αναφερθεί στον εθελοντισμό και το νόημά του, διά στόματος του παππού και της γιαγιάς θα θέσει και τις δυο παραμέτρους. Ο μεν θα τον εκθειάζει ως μεγάλη εφεύρεση, η δε γιαγιά θα τον λέει απάτη (σελ.91).

Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο του βιβλίου είναι η χρήση της διακειμενικότητας (Χατζιδάκις, Ελύτης κ.λπ.), και φυσικά η αναφορά στον Παπαδιαμάντη με ένα του απόσπασμα από το *Μοιρολόγι της φώκιας* (σελ.94).

Ένας αφηγηματικός πλούτος είναι το μυθιστόρημα του Αυτζή, που με τη συγγραφική του ευρηματικότητα όχι απλώς θα κεντρίσει το ενδιαφέρον των παιδιών, αλλά θα το κρατήσει αμείωτο ως την τελευταία σελίδα.

Φλω και Τιμολέων

Το κάλεσμα της φώκιας

Μερκούριος Αυτζής

εικονογράφιση: Λήδα Βαρβαρούση

Ψυχογιός

200 σελ.

ISBN 978-618-01-2263-3

Τιμή €11,10